

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos IV. — Izdan in razposlan dne 8. januarja 1909.

Vsebina: Št. 4. Zakon, s katerim se izpreminja oddelek I, finančna določila, zakona z dne 30. junija 1884. l. o pospeševanju zemljedelstva na polju vodnega stavbstva.

4.

Zakon z dne 4. januarja 1909. l.,

s katerim se izpreminja oddelek I, finančna določila, zakona z dne 30. junija 1884. l. (drž. zak. št. 116) o pospeševanju zemljedelstva na polju vodnega stavbstva.

S pritrditvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem tako:

Člen I.

Oddelek I, finančna določila, zakona z dne 30. junija 1884. l. (drž. zak. št. 116) o pospeševanju zemljedelstva na polju vodnega stavbstva se v svojem sedanjem besedilu razveljavlja in naj se v bodoče glasi:

§ 1.

Za pospeševanje podjetij dežel, okrajev, občin ali vodnih zadrug, ki imajo namen braniti zemljiško lastnino pred pustošenjem po vodi ali zviševati donosnost zemljišč z osuševanjem ali namakanjem in kojih izvršitev je v javnem interesu, lahko vlada dovoljuje iz državnega izboljševalnega zaklada, ustanovljenega z zakonom z dne 30. junija 1884. l. (drž. zak. št. 116), finančne podpore po naslednjih določilih.

Ako potrebuje tako podjetje, ki je v javnem interesu, zaradi svojega večjega pomena ali večje dragosti podpore, ki se razlikuje od določil tega zakona, ali tako znatne podpore, da bi se izboljševalni zaklad s tem uporabljal čez mero v škodo podpor drugim podjetjem, se pridržuje državno podpiranje tega podjetja posebni uredbi.

§ 2.

Državnemu izboljševalnemu zakladu se izpreminjuje zakon z dne 24. januarja 1902. l. (drž. zak. št. 28) odkazuje po 8 milijonov kron letne dotacije iz državnih novcev, ki se naj izkazuje v proračunu poljedelskega ministrstva. V kakem upravnem letu ne porabljeni zneski ostanejo ohranjeni zakladu in jih je za sedaj plodonosno naložiti, obresti in obroki vračil iz tega zaklada danih posojil se stekajo vanj nazaj.

Državni izboljševalni zaklad upravlja poljedelski minister v porazumu s finančnim ministrom. O stanju in upravi zaklada je predložiti državnemu zboru vsako leto računski sklep, da ga odobri.

§ 3.

Projekti in proračuni stroškov podjetij, ki se podpirajo iz državnega izboljševalnega zaklada, potrebujejo, preden se začno izvrševati, odobrila poljedelskega ministra.

Založbo stroškov teh podjetij je urediti s posebnimi deželnimi zakoni, v katerih mora biti razen

tega vladi odkazan primeren vpliv na tek podjetij in zanesljivo finančno in tehniško zagotovljeno bodoče vzdrževanje naprav, ki se naredé.

§ 4.

O podporah, ki se dovoljujejo v posameznih letih iz državnega izboljševalnega zaklada, mora poljedelski minister predložiti letni proračun državnemu zboru v odobrenje. Zadevni deželni zakoni, ki so jih sklenili deželni zbori, pa se lahko predlagajo v Najvišjo potrditev še pred tem odobrenjem in, ko so dobili moč, se lahko tudi izplačajo v predloženem letnem proračunu obseženi prispevni obroki, oziroma posojilni obroki, ako je nevarnost odlagati ali ako so druge posebnega ozira vredne okolnosti.

§ 5.

Podpore, ki se dovoljujejo iz državnega izboljševalnega zaklada, se odmerjajo po pogojih, postavljenih v naslednjih §§ 6 do 9. Po teh pogojih se je ozirati na podjetja v posameznih deželah tako, da se kolikor moči enakomerno pospešuje ta stroka zemljedelstva.

§ 6.

Za zgradbe hudournikov, ki se izvršujejo uporabljaje določila zakona z dne 30. junija 1884. l. (drž. zak. št. 117) potem za uravnavo podzemskih vodotokov, omenjeno v zakonu z dne 31. maja 1889. l. (drž. zak. št. 96), se lahko dovoli prispevek izboljševalnega zaklada do najvišje izmere 70 odstotkov od poljedelskega ministra odobrene vsote stroškov, ako prevzame ostanek potrebščine dežela.

Mejaši (oziroma okrajji, občine ali vodne zadruge) se lahko pritegnejo, da deloma nadomestijo deželni prispevek, toda v dotičnem deželnem zakonu jim za to naloženi prispevek ne sme presegati 15 odstotkov odobrene vsote stroškov in mora biti tako urejen, da ga je plačati šele po dovršitvi podjetja ali določenih njegovih delov, ne gledé na naravne dajatve, ki se opravijo med grajenjem in ki jih je vračunati v gornjih 15 odstotkov. Prispevke zavezancev pobirajo na zaprosilo deželnega odbora davčni uradi enako kakor cesarske davke. Deželnemu zakonodajstvu je prepuščeno odkazati prispevke interesentov vzdrževalnemu zakladu (§§ 15 in 17).

O vprašanju, ali je kako podjetje smatrati za zgradbo hudournika, odloči poljedelski minister.

§ 7.

Za uravnavo rek in potokov ter za zaježevanja v obrambo zemljiške lastnine zoper pustošenje po vodi, se lahko dovoli prispevek izboljševalnega zaklada v izmeri 40 odstotkov vsote stroškov, ki jo je odobril poljedelski minister, ako se prispevek mejašev (oziroma okrajev, občin ali vodnih zadrug) omeji na 30 odstotkov največ in ako plača ostanek stroškov dežela.

Ta prispevek izboljševalnega zaklada se lahko, omejivši hkratu prispevke interesentov na največ 20 odstotkov odobrenih stroškov, zviša do najvišje izmere 50 odstotkov:

- a) ako je edino ali deloma predmet podjetja neškodljivo odvajanje gorskih vodá (brez izvršitve zgradbe hudournikov v zmislu § 6) ali v zakonu z dne 31. maja 1889. l. (drž. zak. št. 96) omenjena uravnavo podzemskih vodotokov ali
- b) ako plača začasno dežela na mejaše (oziroma okraje, občine ali vodne zadruge) pripadajoči del stroškov, kojih prispevki se potemtakem pobirajo po določilih § 6, odstavek 2.

Sicer se lahko v vseh v tem paragrafu omenjenih primerih z deželnim zakonom naloži mejašem (okrajem, občinam, vodnim zadrugam) ali njih delu posebno tudi plačilo stroškov za odkup zemljišč ali za zemljiško odvezo proti odškodnini, ki se odmeri po cenah odobrenega proračana.

§ 8.

Za osuševanja in namakanja se tako dovolijo iz državnega izboljševalnega zaklada nevračljivi prispevki, in sicer v izmeri 30 odstotkov od poljedelskega ministra odobrenega proračuna stroškov za izboljšave in 40 odstotkov za potrebne uravnave (za dobavo pritoka), ako prevzame dežela za dela prve kategorije najmanj 15 in za dela druge kategorije najmanj 20 odstotkov stroškov.

Ako presega dajatev dežele 30 odstotkov, oziroma 40 odstotkov odobrene vsote stroškov, se lahko zviša prispevek izboljševalnega zaklada do izmere deželnega prispevka.

§ 9.

Na podpiranje zgradbe zatvornic dolin, ki služijo kakor sestavina regulacije ali samostojno obrambi zoper pustošenje po vodi, se uporabljaje določila § 7, na pospeševanje gradenj za zatvornice dolin,

ki so določene zgolj za zbiranje vode za namakanje zemlje, pa zaukazi § 8.

Za gradnje dolinskih zatvornic za druge namene se lahko dovolijo v prvem odstavku omenjene podpore le po razmerju koristi, ki nastane iz njih za uravnavo ali izboljšavo.

Ako se pobirajo za poznejšo rabo v zmislu prvega odstavka podpiranih gradenj dolinskih zatvornic za druge namene vodne najemnine, jih morajo dobivati, ako se po deželnem zakonu ne odkazujejo vzdrževalnemu zakladu (§§ 15 in 17), faktorji, ki so plačali gradbene stroške, po razmerju svojih prispevkov.

§ 10.

Ako je država kakor posestnica nepremičnine ali vodne naprave po zakonih o vodnem pravu dolžna prispevati, se ta dolžnost niti ne odpravi niti ne zmanjša, ako se podeli podpora na podstavi spredaj stoječih paragrafov.

Pač pa mora biti podjetju s strani dežele dani znesek zagotovljen vzdržuje tiste posebne dolžnosti, ki jih ima morda dežela kakor posestnica nepremičnin ali vodnih naprav po zakonih o vodnem pravu.

§ 11.

Poleg podpore za podjetja, oznamenjene v §§ 5 do 9, se lahko zagotovi deželi izjemoma v posebnega ozira vrednih razmerah posojilo iz izboljševalnega zaklada brezobrestno ali k večjemu za 30dostotno obrestovanje in za povračilne obroke, ki se določijo od primera do primera, do 50 odstotkov tiste vsote, ki jo mora plačati dežela sama, oziroma jo obrne za podjetje kakor nevračljiv prispevek ali kakor posojilo. Posojila, ki se dovolijo v zmislu tega paragrafa iz izboljševalnega zaklada, je privzemati v letne proračune zaklada.

§ 12.

Ako se nabavijo vsi proračunjeni stroški podjetja ali njih del s posojilom, ki se vzprejme za podjetje, se lahko državni izboljševalni zaklad na mesto svojega neposrednjega prispevka po razmerju udeležuje plačevanja letnin, ako državni prispevek presega vsoto 250.000 K.

§ 13.

Ako je vodna zadruga najela posojilo z izdajo delnih zadolžnic in ako elementarni dogodki v za-

družnem ozemlju začasno kratijo plačilno zmožnost zadruge, ji lahko dá vlada, da zadruga izpolnjuje svoje dolžnosti, iz tega posojila primeren znesek iz izboljševalnega zaklada proti največ triodstotnim obrestim in povračilu v največ petletnih enakih letnih obrokih.

§ 14.

Tista podjetja, za katera se dovolijo podpore iz izboljševalnega zaklada, uživajo kolkovno in pristojbinsko prostost za vloge, uradna dejanja, pogodbe in druge listine za dobavo potrebnih novcev, ki se primerjajo ob njih izvrševanju, za listine za razvidnost ali potrjevanje prispevkov, ki jih plačujejo zadrugniki in plačil, ki jih je opravila zadruga, nadalje za uradna dejanja, da se izterjajo prispevki zadrugnikov ter za pravna opravila in listine gledé morda potrebnih odkupov zemljišč.

Ako se dobavljajo za ta podjetja potrebni novci z izdajo delnih zadolžnic, lahko dovoli vlada za obresti teh zajmov oprostitvev od kuponske kolkovnine.

Ako se lotijo dežele, občine ali vodne zadruge vodnih gradenj za namene zemljedelstva, ne da bi prejele pripomoč iz izboljševalnega zaklada, jim lahko dovoli vlada spredaj oznamenjeno kolkovno in pristojbinsko prostost.

§ 15.

Da se zagotovi vzdrževanje zagradb hudournikov, uravnáv in za obrambo zoper pustošenje po vodi služečih gradenj dolinskih zatvornic, ki jih bo v bodoče podpirati iz državnega izboljševalnega zaklada, se lahko, če se potrebsčina za ustanovitev vzdrževalnega zaklada, ki se zagotovi z deželnim zakonom, zviša za primeren pribitek in če se poskrbi za primerno upravljanje in porabljanje vzdrževalnega zaklada, raztegne prispevek, ki se podaja po §§ 6, 7 in 9, tudi na ta pribitek. Na osuše- vanja in namakanja (§ 8), potem na gradnje dolinskih zatvornic, ki služijo namakanju, se ne uporablja to določilo.

§ 16.

Ako se s podjetji, podpiranimi iz državnega izboljševalnega zaklada, pridobi zemlja, ki pripada po zakonih o vodnem pravu tistim, ki plačajo stroške podjetja, se lahko vlada docela ali deloma odpove tistemu delu teh zemljiških površin, ki ustreza prispevku izboljševalnega zaklada, v prid vzdrževalnemu

zakladu, ustanovljenemu za vzdrževanje gradenj, ako se tudi dežela enako odpove.

§ 17.

Ako ustanovi dežela za tiste po tem zakonu ali po zakonu z dne 30. junija 1884. l. (drž. zak. št. 116) izvršene zgradbe hudournikov in za uravnave in gradnje dolinskih zatvornic, namenjene na obrambo zoper pustošenje po vodi, katerih vzdrževanje ni drugače zadostno zagotovljeno, zaklad, določen za popolno ali delovito plačevanje vzdrževalnih stroškov, se lahko dá za dotacijo tega zaklada prispevek iz državnega izboljševalnega zaklada, ki pa ne sme presegati izmere deleža dežele in ob čigar odmeri se je ozirati na vzdrževalne prispevke državnih upravnih strok za dotična podjetja, ki že obremenjujejo državni zaklad.

Ta prispevek se lahko naredi odvisen od tega, da se plačuje v obliki letnin.

Vsekakor pa je odvisen od tega, da se uprava in poraba vzdrževalnega zaklada in tehniško nadzorstvo in izvršitev vzdrževanja uredi v porazumu z vlado.

Takemu vzdrževalnemu zakladu se lahko po dogovoru odkažejo tudi v §§ 15 in 16 omenjeni prispevki za novo podjetje.

§ 18.

Določila tega zakona se ne dotikajo podpiranja manjših izboljšav iz kredita, dovoljenega v državnem proračunu poljedelskemu ministrstvu pod naslovom podpore, in iz teh določil se ne more izvajati pravica gledé odmere omenjenih podpor.

Prav tako se ne more iz njih izvajati pravica do zvišbe že z deželnim zakonom zagotovljenih podpor iz državnega izboljševalnega zaklada in ta zakon se ne dotika plačevanja takih zneskov.

Člen II.

Izvršiti ta zakon je naročeno Mojemu poljedelskemu ministru in Mojemu finančnemu ministru.

Na Dunaju, 4. dne januarja 1909. l.

Franz Josef s. r.

Bienert s. r.

Jorkasch s. r.

Pop s. r.